

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

DEPARTAMENTUL FORMARE PROFESIONALĂ

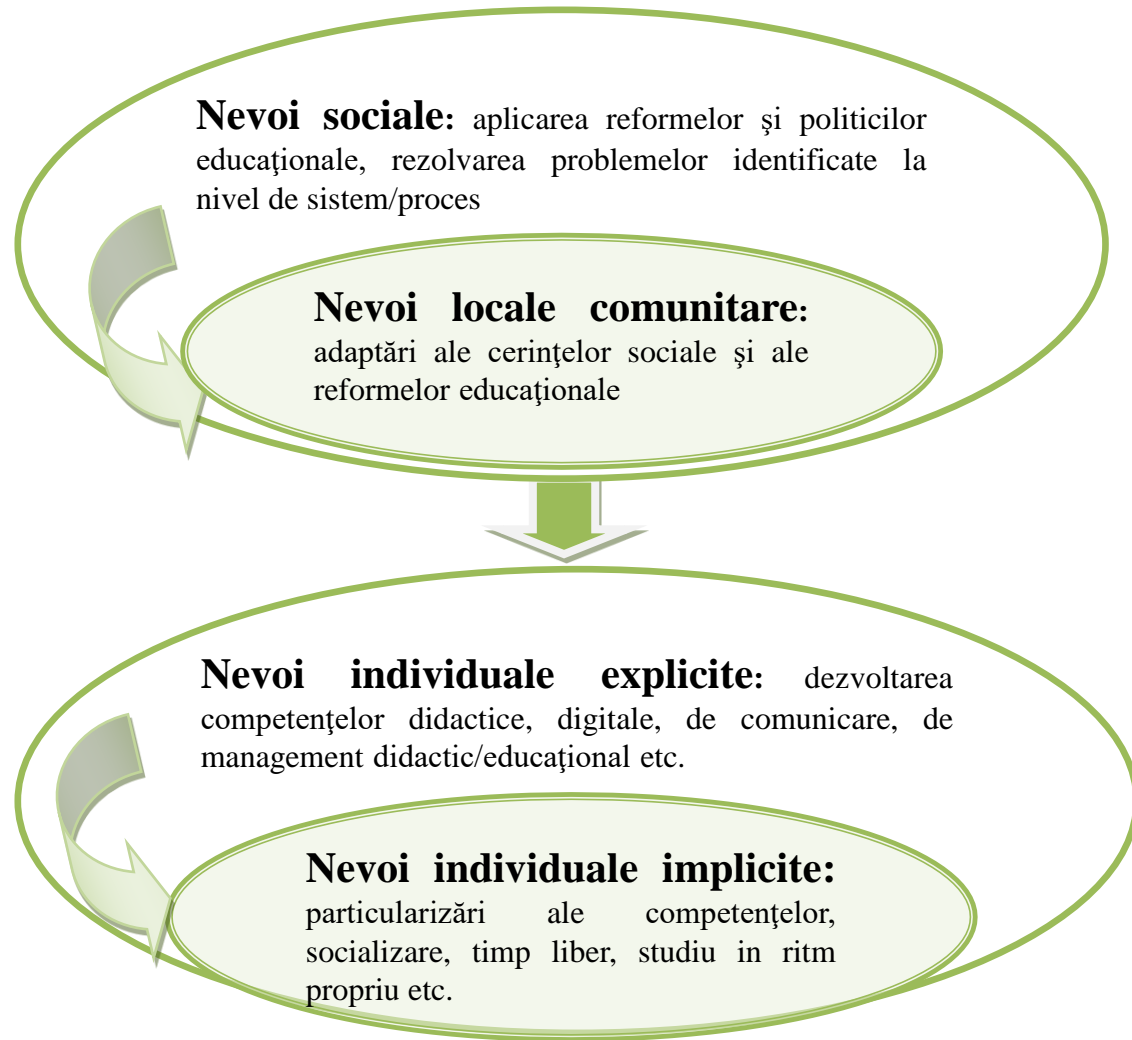
VIZUALIZĂRI CONTEXTUALE ȘI STATISTICE PRIVIND ACTIVITATEA ÎN ANUL 2019

**Conf.univ.dr. Nelu VICOL,
Director adjunct al IȘE**

Stimați colegi,

Credem că a devenit clară realitatea că educația post-experiențială a adulților (DETERMINISMUL DE NEVOI căruia îi aparține și formarea formatorilor) este principial diferită față de ceea ce realizează profesorul „la clasă” cu elevii și cu studenții și chiar față de activitățile de „perfecționare”, așa cum obișnuim să le înțelegem în prezent.

DETERMINISMUL NEVOILOR DE FORMARE CONTINUĂ

DIVERSITATEA NEVOILOR CARE STAU LA BAZA DEZVOLTĂRII PROGRAMELOR DE FORMARE

NEVOILE NORMATIVE sunt cele care descriu diferențele dintre standardele stabilite și nivelul evaluat al cunoștințelor, deprinderilor sau abilității de a reuși.

NEVOILE COMPARATIVE rezultă în urma comparației dintre nivelurile cunoștințelor, deprinderilor, performanțelor etc. anumitor indivizi sau grupuri, în care un termen al comparației este folosit ca standard pentru raportare.

NEVOILE TRĂITE, RESIMȚITE, sunt cele pe care persoana le conștientizează, dar nu vorbește despre ele. În momentul în care le verbalizează, devin nevoi exprimate.

Printre ***NEVOILE EXPRIMATE*** de cadrele didactice, se află atât *cele explicite*, cu adresabilitate către competențele profesionale care necesită amplificare, cât și *nevoi implicite*, ce continuă determinismul în succesiunea sa de la general la particular.

Or, nevoile individuale au un grad ridicat de relevanță pentru crearea sau pentru adaptarea programelor de formare continuă.

Uneori, nevoile implicite de formare au o forță propulsivă mai puternică spre parcurgerea cursurilor decât nevoile de dezvoltare a unor competențe formale, cu caracter strict profesional.

În contextul acestei diversități formatorul nu își va pierde calmul și buna-dispoziție - chiar în situațiile (absolut posibile și chiar probabile) de conflict și nervozitate inerente situațiilor de formare.

Însă, NOTA BENE! - relațiile bune cu formabilii sunt mult mai importante decât a avea dreptate...

Stimați colegi,

**Ceea ce am menționat supra demonstrează că
că avem competențe, că avem acreditate și
programe de FPC, că, pe parcursul asistenței (vizitei
colegiale) la activitățile de formare desfășurate de
membrii Catedrelor științifico-didactice, ne-am
convins de competențele și de prestața
formatorilor noștri.**

**În context, care sunt impedimentele frecvenței
insuficiente a cadrelor didactice la stagiile de FPC?**

Avem, aici, așadar o „gaură neagră”?!...

**Dar să aducem date statistice convingătoare, ca
să ne convingă ele.**

DATE GENERALE: CADRE DIDACTICE, ȘCOLI, GRĂDINIȚE ȘI ELEV/COPII

<i>ANII DE STUDII</i>					
2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
<i>NR. CADRE DIDACTICE</i>					
32.149	30.834	29.535	28.845	28.552	27.657
<i>NR. ȘCOLI</i>					
De la 1576					La 1244
<i>NR. ELEVI</i>					
352.053	339.036	333.430	332.691	334.443	333.118
<i>NR. ELEVI LA 1 CADRU DIDACTIC</i>					
11	11	11	12	12	12
<i>NR. GRĂDINIȚE</i>					
De la 1246					La 1484
<i>COPII ÎNSCRIȘI</i>					
De la 106.548					La 149.513
<i>NR. EDUCATORI</i>					
12.431	12.575	12.649	12.559	12.559	12.785
<i>VECHIMEA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT</i>					
De la 2 la 5 ani - 1.719					
Cu peste 20 de ani - 16.027					

IȘE - CIFRE COMPARATIVE 2015 - 2019

Nr.	Stagii/studii de formare profesională continua	Cadre didactice					
		2015	2016	2017	2018	2019	Total
1.	Stagii de formare la IȘE	1820	1051	721	1709	1538	6839
2.	Stagii de formare în teritoriu	612	538	244	877	221	2492
3.	Studii de calificare suplimentară / recalificare	322	221	125	120	151	939
4.	Stagii de formare ECD	1804	1302	3514	6344	2426	15.382
	TOTAL:	<i>4558</i>	<i>3112</i>	<i>4604</i>	<i>9050</i>	<i>4336</i>	25.652
5.	Stagii de formare în cadrul Proiectelor MECC	1399	1185	2537	3229	3063	11.413
	SUMMA SUMMARUM:	<i>5957</i>	<i>4297</i>	<i>7141</i>	<i>12.279</i>	<i>7249</i>	37.065

**Date statistice privind numărul de beneficiari de
FPC de 20 de credite profesionale,
pe parcursul anului 2019,
conform Planului stagiilor de FPC aprobat de
MECC, ordin nr. 14 din 11 ianuarie 2019**

PLANIFICAT:	REALIZAT
1940	1759

**Date statistice privind numărul
de beneficiari de FPC,
suplimentare,
pe parcursul anului 2019**

Calificare / Recalifi- care	Module tematice: ER, ECD, DP, EpS, EB (8/16/24 ore)
151	105+2426+48+39+70+70=2688

**CATEDRA ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR
ȘI EDUCAȚIE TIMPURIE**

PLANI FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMENTARE			TO- TAL
	La IȘE	În teri- toriu	Total (20 credite)	Module tema- tice	Califi- care/ Recali- ficare	Total	
640	514	176	690 (107,8 %)	2474	60	2534	3224

**CATEDRA PSIHOPELAGOGIE
ȘI MANAGEMENT EDUCAȚIONAL**

PLANI FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMENTARE			TO- TAL
	La IȘE	În terito riu	Total (20 credite	Stagii (10 cred)	Califi- ca- re/Reca lificare	Total	
280	335	45	380 (161 %)	105	80	185	565

**CATEDRA DIDACTICA
DISCIPLINELOR ȘCOLARE
CONFORM ARIILOR CURRICULARE**

PLANI- FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMEN-TARE			TO- TAL
	La IȘE	În teri- toriu	Total (20 credite)	Modu- le te- matice semin.	Califi- -care, Reca- li- ficare	Total	
1020	689	-	689 (67,5%)	109	11	120	809

**CATEDRA DIDACTICA
DISCIPLINELOR ȘCOLARE
ARIA CURRICULARĂ MATEMATICĂ
ȘI ȘTIINȚE**

PLANI- FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMENTARE			TO- TAL
	La IȘE	În terito- riu	Total (20 de credi- te)	Modu -le tema- tice/ sem.	Calif. / Recal	Total	
300	198	-	198	50	11	61	259

**CATEDRA DIDACTICA DISCIPLINELOR ȘCOLARE
ARIA CURRICULARĂ LIMBĂ ȘI COMUNICARE**

PLANI FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMEN- TARE			TO- TAL
	La IȘE	În terit oriu	Total (20 de credi-te	Modu -le tema- tice	Calif. / Recal	total	
360	239	-	239	-	-	-	239

**CATEDRA DIDACTICA DISCIPLINELOR ȘCOLARE
ARIA CURRICULARĂ EDUCAȚIE SOCIOUMANISTICĂ,
ARTE ȘI TEHNOLOGII**

PLANI- FICAT	Stagii (20 de credite)			SUPLIMEN-TARE			TO- TAL
	La IȘE	În teri- toriu	Total (20 de credi- te)	Module tema- tice	Califi- care / Recali- ficare	To- tal	
360	252	-	252	59	-	59	311

**Date statistice privind numărul TOTAL
de beneficiari de FPC,
pe parcursul anului 2019,
(conform planului și celor suplimentare)**

Conform Planului	Suplimentare
1759 din 1940	2909
TOTAL GENERAL: 4668	

MANAGERIZAREA GRUPELOR DE CĂTRE LABORANȚII-METODIȘTI

Numele, Prenumele	Stagii (20 de credite)		SUPLIMEN- TARE (ECD, DP, EpS)	TOTAL
	PLAN	REAL		
GÂRLEANU A.	640	690	651	1341
EMILIANOV V.	280	380	442	802
OJOGA E.	420	223	231	454
SAVIN M.	600	466	335	801
<i>Prunici E.</i>	-	-	34	34
<i>Baraliuc N.</i>	-	-	61	61
<i>Rotaru O.</i>	-	-	355	355
<i>Eftodii E.</i>	-	-	211	211
<i>Rabacu I.</i>	-	-	318	318
<i>Levițchi I.</i>	-	-	190	190
<i>Mihailov V.</i>	-	-	31	31
TOTAL:	1940	1759	2859	4668

CONCLUZII, SUGESTII, PROPUNERI, PERSPECTIVE

Pe parcursul anului și în contextul de asistare (de vizitare colegială) a activităților de formare continuă a colegilor noștri s-a identificat un nivel de adâncire a demersului profesional, ceea ce semnifică astăzi conceptul de *lifedeep*, deci acela de formare în profunzime. În sensul acesta, în procesul de pregătire post-experiențială personalul științifico-didactic al catedrelor conștientizează că actualmente interesează *mai puțin formarea* unor competențe și *mai mult dezvoltarea* și „rafinarea” lor privind aplicarea acestora în experiențe și situații profesionale noi, pe care le „trăiesc” și le contextualizează cadrele didactice în procesul educativ.

Totodată, interesele personale și de grup ale formabililor au o importanță covârșitoare: dacă adultul nu descoperă un *interes imediat* sau *de perspectivă* într-un program concret, el nu se va angaja în acesta ori, în cel mai bun caz, angajamentul său va fi doar formal. Deci, adulții învață:

- **fiind motivați;**
- **înțelegând că un anumit subiect este important pentru ei în exercitarea profesiei;**
- **din propria experiență și din experiența altora;**
- **relaționând noile competențe cu cele anterior achiziționate;**
- **prin implicare activă/creativă și participare;**
- **când formarea este în strânsă legătură cu sarcinile/demersurile lor profesionale.**

O atenție sporită trebuie să acordăm, în cadrul programelor de formare continuă, relațiilor dintre formator și formabil. Acestea trebuie să fie, în mod necesar, colegiale și nicidecum de la „superior” la „inferior”. Din această perspectivă o parte dintre scopuri și obiective vor fi negociate iar în stabilirea și alocarea resurselor trebuie luate în seamă tocmai experiența și motivația fiecărui participant - nu numai pe cele ale formatorilor.

Însă Nota Bene! O atenție sporită trebuie să acordăm relațiilor cu colegii de la catedre, din institut, respectării standardelor etice care promovează valorile esențiale pentru a lucra în colaborare prin încredere, responsabilitate, respect reciproc și corectitudine.

De aici rezultă că, mai mult decât în cadrul altor forme de educație,

- formatorul va trebui să își pună în valoare calitățile „actoricești” și competențele de comunicare;**
- spațiul de lucru va fi adecvat activităților planificate și „prietenos”;**
- activitățile stabilite vor fi variate și dinamice;**
- materialele-suport vor fi cât mai atractive iar auxiliarele tehnice vor fi inteligent utilizate.**

Acest (aparent) lung excurs al FPC are un dublu scop: dorim, pe de o parte, a sublinia că nici o reformă în educație, indiferent cât de bine a fost ea pregătită, nu poate avea succes în absența unei formări consistente a actorilor ei, în special a profesorilor și a managerilor. De aici și necesitatea unei atenții deosebite acordate formării formatorilor ca element *sine qua non* de durabilitate a reformei.

NOTA BENE: la formare, cadrul didactic este motivat și de personalitatea profesională și demnitatea umană ale FORMATORULUI!

În opinia noastră, IȘE ar trebui să-și activeze și să-și energizeze *mediul formativ optim* pentru continuarea și optimizarea programelor de formare prin medierea *colaborării (inter)instituționale* cu experții din domeniul managementului formării profesionale continue.

O ALTERNATIVĂ PENTRU VALORIFICAREA NEVOILOR INDIVIDUALE DE DEZVOLTARE PROFESIONALĂ ALE CADRELOR DIDACTICE O SEMNIFICĂ SISTEMUL MIXT „BLENDED-LEARNING” DE FORMARE CONTINUĂ.

CE TREBUIE ÎNTREPRINS ÎN ANUL 2020?

- 1. Stabilirea colaborării cu persoanele decizionale ale OLSDI, cu responsabilii de FPC la nivel local;**
- 2. Organizarea diverselor activități (dezbateri, discuții, micro-seminare, module tematice) pentru directori de instituții educaționale;**
- 3. Revigorarea Centrului de Excelență Didactică;**
- 4. Diseminarea activității Catedrelor științifico-didactice pe site-ul, facebook și în ziarul „Univers Pedagogic Pro” în mod constant și consecvent;**
- 5. Recrutarea cadrelor didactice cu gradul didactic I și Superior din instituțiile educaționale din Chișinău și formarea lor în calitate de formator al IȘE în scopul implicării în activitățile de FPC ale Institutului;**
- 6. Demararea Lecturilor Pedagogice în scopul diseminării activităților și imaginii Institutului în mediul pedagogic republican;**

CE TREBUIE ÎNTREPRINS ÎN ANUL 2020?

7. Intensificarea activității Catedrelor științifico-didactice în anul 2020 pentru recrutarea formabililor la disciplinele planificate;
8. Organizarea și desfășurarea formărilor în teritoriu, suplimentar celor planificate, pentru acumularea resurselor economice necesare activității integrale a Institutului;
9. (Auto)Responsabilizarea fiecărui colaborator al Catedrelor științifico-didactice cu privire la realizarea **planului individual conform componentelor normei științifico-didactice**, elaborarea suporturilor metodologice, realizarea în timpul optim a atribuțiilor funcționale *și implicarea cu dăruire și plinătate morală în activitățile suplimentare ale Institutului*;

CE TREBUIE ÎNTREPRINS ÎN ANUL 2020?

- 10. Organizarea colocviilor, modulelor tematice pe dimensiunea dezvoltării curriculare;**
- 11. Organizarea seminarelor, discuțiilor și dezbaterilor dedicate părinților (contextualizarea dimensiunii Polis și Paideia: Societate și Educație): debutul școlar – ECD - dezvoltarea personală - educație pentru societate cu genericul „Acasă la Școală”/„Școala Părinților” etc.**
- 12. Organizarea stagiilor de FPC în colaborare cu CCD Iași pe dimensiunea Memorandumului la Acordul-cadru de parteneriat în scopul diseminării în context transfrontalier a experiențelor și practicilor pedagogice, didactice, axiologice și socioculturale în mediul educațional și comunitar.**